

Цього тижня в порядку денному засідань Верховної Ради України

Соціальний захист заручників (законопроект №8337)

Вказаним законопроектом пропонується доповнити Закону України «Про боротьбу з тероризмом» новим розділом IV-1, яким передбачається, зокрема, надання спеціального посвідчення колишнього заручника, особливого медичного обслуговування, медичної та психологічної реабілітації колишнього заручника, надання права на безоплатну вторинну правову допомогу, звільнення від виконання фінансових зобов'язань протягом усього періоду тримання як заручника, виплату одноразової грошової допомоги та інші пільги.

Проект спрямований на соціальний захист всіх цивільних осіб, які були захоплені в заручники, однак, зміни вносяться до Закону України «Про боротьбу з тероризмом», який у свою чергу визначає виключно гарантії правового і соціального захисту громадян у зв'язку із участю в боротьбі з тероризмом. Але антитерористична операція завершилась у квітні 2018 року. Таким чином, фізичні особи, які були захоплені в заручники з 1 травня 2018 року будуть позбавлені соціального захисту відповідно до законопроекту в разі його прийняття.

Крім того, законопроект містить ряд суттєвих недоліків на які звертає увагу ГНЕУ.

Важливо, що на розгляді у ВРУ знаходяться законопроекти щодо соціального захисту військовополонених (№6231 від 23.03.2017 та №6231-1 від 05.04.2017), які рекомендовано розглядати разом із законопроектом №8337.

Зауважимо, що питання соціального захисту заручників присвячений і законопроект №8205, який так само як законопроект №8337 було рекомендовано профільним Комітетом ВРУ прийняти за основу.

Враховуючи наведене, вважаємо доцільнішим прийняти в першому читанні за основу законопроект №8205.

Нові військові звання за євроатлантичними стандартами (законопроект №6372)

Звання військовослужбовців сержантського та старшинського складу в Україні не відповідають стандартам НАТО. Особливо гостро це питання постало під час проведення спільних військових навчань України та країн-членів НАТО.

Законопроект №6372 передбачає зміну назв військових звань в Україні у відповідності із стандартами НАТО. Враховуючи стандарти країн членів НАТО законопроектом пропонується: 1) скасувати військові звання «прапорщик», «старший прапорщик» і ввести замість них звання «штаб-сержант» та «майстер-сержант»; 2) скасувати військові корабельні звання «мічман», «старший мічман» і ввести замість них звання «штаб-старшина» та «майстер-старшина»; 3) запровадження звання «головний сержант» замість військового звання «старшина»; 4) скасувати звання молодшого сержанта; 5) введення таких звань як «старший майстер-сержант» та «головний майстер-сержант» (корабельних «старший майстер-старшина», «головний майстер-старшина»).

Однак, ініціаторами законопроекту не було взято до уваги інші законодавчі акти та Статуту для актуалізації термінів. Так, законопроектом вносяться зміни лише до трьох нормативно-правових актів: Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та Дисциплінарного статуту Збройних Сил України. Враховуючи наведене, за результатами розгляду рекомендуємо прийняти законопроект за основу в першому читанні.

Упорядкування дисциплінарних повноважень та заміна військових звань (законопроекти №7549 і №7549-1)

Законопроект №7549 спрямований на удосконалення законодавства України з питань проходження військової служби у Збройних Силах України шляхом внесення змін до статутів Збройних Сил України та законів України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України» з метою упорядкування дисциплінарних повноважень посадових осіб, врегулювання деяких питань повсякденної діяльності, визначення прав та обов'язків головних сержантів та головних старшин підрозділів військових частин Збройних Сил України, легітимізації у Збройних Силах України традиційного вітання «Слава Україні! – Героям слава!»

Оскільки законопроектом передбачено запровадження нових військових звань, які лише запропоновані у проєкті Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо військових звань військовослужбовців» (законопроект № 6372), то законопроекти № 7549 та № 6372 доцільно розглядати одночасно.

Законопроект №7549-1 стосується лише військових вітань в Збройних Силах України, в цьому аспекті варто згадати, що відповіді зміни були внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вітання «Слава Україні! – Героям слава!», який набув чинності 14.10.2018 року.

Беручи до уваги те, що законопроект №7549-1 пропонує зміни щодо військових вітань, які вже були реалізовані вищезазначеним Законом, а також враховуючи висновки Головного науково-експертного управління, рекомендуємо прийняти законопроект №7549 за основу в першому читанні

Медичне забезпечення осіб з інвалідністю внаслідок війни (законопроекти №7442 і 7442-д)

Законопроектами пропонується доповнити Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» нормою щодо права осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з:

- перебуванням учасників бойових дій на території інших держав;
- участю в антитерористичній операції/у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях

на одержання безоплатної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, інших центральних органів виконавчої влади та військових формувань.

За результатами розгляду рекомендуємо прийняти законопроект №7442-д за основу та в цілому.

Реформування військових комісаріатів (законопроект №10008)

Законопроектом пропонується реформування системи військових комісаріатів в Україні шляхом створення на їх базі територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – Центри). В частині механізмів функціонування нічого не змінюється. Доцільним було б, наприклад, розширити коло посадових обов'язків працівників Центрів чи передати їм функції органів соціального захисту населення щодо пільг для ветеранів чи розширити функції Центрів в аспекті витребування документів. Оскільки, сама лише зміна назви не сприятиме реформування військових комісаріатів. Крім того, законопроект не передбачає зміни назви посади керівника військового комісаріату, тобто територіальний центр комплектування та соціальної підтримки очолювати буде військовий комісар.

Положення законопроекту в основному повторюють положення законопроекту № 9285 від 9 листопада 2018 р., який не був прийнятий Верховною Радою України 5 лютого 2019 р.

За результатами розгляду може бути прийнятий за основу в першому читанні.

Служба у військовому резерві (законопроект №9307)

Законопроектом пропонується забезпечення комплектування ЗСУ резервістів в особливий період шляхом удосконалення порядку та покращення умов проходження служби резервістами, вдосконалення системи соціальних пільг і гарантій резервістам. Законопроектом пропонується зобов'язати підприємства, установи, організації у разі мобілізації надавати до військоматів інформацію стосовно військовозобов'язаних (резервістів). Також вносяться зміни до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо поширення дії Закону на резервістів під час виконання ними обов'язків служби у військовому резерві, до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо структури військового резерву, умов укладення контракту на проходження служби у військовому резерві, проходження зборів резервістами, військового обліку резервістів, передбачається також що в особливий період на службі у військовому резерві в обов'язковому порядку зараховуються звільнені з військової служби та строк до завершення особливого періоду, але не менше ніж на 5 років, або до досягнення резервістом граничного віку перебування у військовому резерві. Також законопроект спрямований на посилення відповідальності резервістів за порушення військового законодавства при виконанні ними обов'язків служби у військовому резерві.

У законопроекті вживається термін «територіальні центри комплектування та соціальної підтримки», які пропонується створити законопроектом №10008, таким чином доцільно розглядати законопроекти №9307 та 10008 разом.

За результатами розгляду законопроект №9307 може бути прийнятий за основу в першому читанні.

Удосконалення питань проходження військової служби (законопроект №9454)

Законопроектом передбачається, щоб на військову службу за контрактом приймалися військовослужбовці, резервісти, військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу, громадяни призовного віку, особи, які здобули вищу освіту за ступенем не нижче бакалавра, віком від 20 до 30 років та, які успішно завершили курс військової підготовки офіцерського складу у військових вищих навчальних закладах.

Надано дефініцію поняттю «призупинення військової служби», передбачається перелік умов, коли військовослужбовець не виключається із списків військової частини та коли контракт не припиняється. Передбачається також обов'язок Нацполції надавати інформацію військовим комісаріатам про притягнення особи до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості.

Передбачається надання відстрочки від призову на строкову військову службу для громадян України, які проходять військ підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу при вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах. Така відстрочка надається на весь період проведення військової підготовки та строк, який триває від завершення цієї підготовки до присвоєння звання офіцера.

Крім того, пропонується внести до Законів України «Про військовий обов'язок і військову службу» зміни техніко-юридичного характеру з метою приведення його положень у відповідність з законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», а саме: слова «вищі навчальні заклади» замінюються на «заклади вищої освіти», «навчальні заклади» на «заклади освіти», «професійно-технічної» на «професійної (професійно-технічної)» і т.д.

За результатами розгляду може бути прийнятий за основу в першому читанні із врахуванням висловлених пропозицій і зауважень ГНЕУ.